

ZÁKLADNÉ PRÁVA
A PRÁVNÝ ŠTÁT

Správa o návšteve Slovenska

7. - 8. júla 2022

Európsky hospodársky
a sociálny výbor

Fundamental Rights and the Rule of Law

Správa o návšteve Slovenska 7. – 8. júla 2022

Na návšteve Slovenska sa zúčastnilo šesť členov. Delegácia sa stretla s viacerými zástupcami občianskej spoločnosti, konkrétne s organizáciami občianskej spoločnosti, so sociálnymi partnermi, s médiami, s predstaviteľmi právnických povolání, ako aj so zástupcami štátnych orgánov na Slovensku. Cieľom tejto správy je podať verný obraz o názoroch občianskej spoločnosti a sprostredkovať ich.

1. Základné práva sociálnych partnerov

Prvou znepokojujúcou záležitosťou, na ktorú upozornili účastníci tohto stretnutia, bolo to, čo bolo prezentované ako príčina **oslabenia tripartitného dialógu** v posledných rokoch. Vysvetlili, že tripartitný dialóg na celoštátnej úrovni bol v roku 2020 pozastavený na niekoľko mesiacov po spore o minimálnej mzde. Konfederácia odborových zväzov odstúpila z diskusií na protest proti spôsobu, akým podľa nich vláda k tejto otázke pristupovala. Podľa odborárov sa novelou zákona o trojstranných konzultáciách, ktorá po tom nasledovala, umožnilo začlenenie odborov, ktoré nespĺňajú predchádzajúce kritériá na zapojenie sa do tripartitného dialógu, t. j. prahovú hodnotu reprezentatívnosti 100 000 členov.

Podľa názoru jedného účastníka takáto reforma skôr oslabuje sociálny dialóg, než posilňuje pluralitu názorov. Jeden účastník však podporil snahy o začlenenie menšinových sociálnych partnerov, ktorí nespĺňajú kritériá reprezentatívnosti, do tripartitného dialógu. Takisto sa konštatovalo, že hoci sa tripartitný dialóg pokladal za oslabený na celoštátnej úrovni, **sociálny dialóg** je zmysluplný na odvetvovej a podnikovej úrovni či na úrovni verejnej správy s primeranými mechanizmami na diskusiu o témach, ako sú platy. Zástupcovia odborových zväzov celkovo vyjadrili poľutovanie nad tým, že úroveň minimálnej mzdy je nižšia, ako by bolo potrebné na pokrytie životných nákladov.

Sociálni partneri takisto mali pocit, že neboli riadne zapojení do prípravy slovenského **národného plánu obnovy a odolnosti**. Jeden účastník však ocenil, že vláda počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 zorganizovala neformálne konzultácie so sociálnymi partnermi (vrátane menšinových organizácií), no vyjadril poľutovanie nad tým, že sa takéto výmeny názorov neopakovali.

2. Sloboda združovania a zhromažďovania

Podľa jedného účastníka je **sloboda združovania** na Slovensku z právneho hľadiska dobre etablovaná. Tento účastník však skonštatoval, že prístup organizácií občianskej spoločnosti k financovaniu je na celoštátnej úrovni veľmi zložitý, keďže väčšina takýchto dostupných finančných prostriedkov je viazaná len na projekty. Takisto zaznel názor, že proces prideľovania zdrojov vyvoláva otázky, pokiaľ ide o kritériá rozhodovania komisií ministerstiev a potenciálny konflikt záujmov.

Ďalší účastník spomenul rastúci **tlak** na organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú citlivými témami a zohrávajú úlohu verejného strážcu. Tento trend sa v posledných rokoch rozmohol v kontexte polarizácie diskusií v sociálnych médiách a šírenia naratívov namierených proti občianskej spoločnosti. Účastníci sa domnievali, že prístup štátnych orgánov k organizáciám občianskej spoločnosti nie je motivovaný nevraživosťou, ale skôr nedostatočným chápaním toho, ako s nimi spolupracovať. Takisto usúdili, že hoci si štátne orgány cenia úlohu, ktorú zohráva občianska spoločnosť ako poskytovateľa služieb pri riešení dôsledkov vojny na Ukrajine, ich úloha verejného strážcu alebo prispievateľov do verejnej diskusie je oveľa menej uznávaná. Bolo spomenuté, že prezidentka Slovenskej republiky pochádza z prostredia občianskej spoločnosti, čo prispieva k pozitívnejšiemu obrazu občianskej spoločnosti.

Podľa jedného účastníka je rovnako ako sloboda združovania aj **sloboda zhromažďovania** na Slovensku dobre etablovaná. Obe slobody patria k slobodám získaným po revolúcii v roku 1989, a preto sa k nim pristupuje opatrne. Zaznel však názor, že sloboda zhromažďovania bola neprimerane obmedzená prostredníctvom rozhodnutí o núdzových opatreniach v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19. Jeden účastník považoval za diskriminačné, že náboženské zhromaždenia boli povolené, zatiaľ čo iné neboli. Takisto sa vnímalo ako problematické, že verejné protestné zhromaždenia boli zakázané a polícia ich rozptýlila, avšak niektoré športové podujatia boli povolené. Ďalší účastník sa domnieval, že rýchlo sa meniace pravidlá, o ktorých sa rozhodovalo centrálnne a ktoré okamžite nadobúdali účinnosť, komplikovali plánovanie činností organizácií občianskej spoločnosti.

3. Sloboda prejavu a sloboda médií

Účastníci vyjadrili presvedčenie, že právna ochrana slobody prejavu je na Slovensku dobrá. Novinári sa môžu vyjadrovať otvorene a bez cenzúry, ale účastníci uznali, že **sebacenzúra** v prípade citlivých tém je tiež na vzostupe, a to v kontexte polarizácie spoločnosti, ktorá ovplyvnila aj kategóriu žurnalistov.

Investigatívni novinári stále čelia **tlaku a hrozbám**, hoci nie v takej miere, že by boli ohrození na živote, ako to bolo v prípade vraždy Jána Kuciaka v roku 2018. V tejto veci sa očakáva nové súdne konanie, ktoré by podľa očakávaní mohlo konečne viesť k odsúdeniu osôb údajne zodpovedných za plánovanie a organizovanie tohto trestného činu. Zástupcovia slovenských štátnych orgánov vysvetlili, že samoreguláciu médií a ochranu novinárov považujú za prioritu. Pripravuje sa ústavný zákon o slobode médií, ktorý bude zahŕňať opatrenia v tejto oblasti a riešiť otázky ochrany zdrojov informácií, práva na informácie, samoregulácie tohto povolania, komunitných médií atď. Prijatie takéhoto ústavného zákona si však bude vyžadovať kvalifikovanú väčšinu parlamentu, a teda silnú všeobecnú politickú vôľu, ktorú ešte len treba dosiahnuť. Slovenské štátne orgány takisto vypracovali

projekt na vyškolenie polície a súdnictva s cieľom lepšie chrániť bezpečnosť novinárov, najmä počas demonštrácií, a pred online hrozbami.

Účastníci zasadnutia o slobode prejavu mali tiež pocit, že dôvera verejnosti v mainstreamové médiá klesá, čo dokazuje skutočnosť, že čoraz viac ľudí spochybňuje informácie v uznávaných médiách odkazujúc na konšpiračné teórie. Účastníci vyjadrili obavy v súvislosti s opatreniami prijatými na riešenie **dezinformácií**, ktoré by mohli ovplyvniť slobodu prejavu. Vysvetlili, že zákon zakazujúci konšpiračné webové stránky bol prijatý ako reakcia na vojnu na Ukrajine a bol pripravený veľmi rýchlo bez skutočnej diskusie. Zaznel názor, že nie sú úplne jasné presné kritériá, na základe ktorých boli webové sídla zaradené na čiernu listinu z dôvodu dezinformačných činností. Polícia uverejnila zoznam webových sídiel, ktoré sa považujú za propagujúce dezinformácie, no je to metóda, ktorá v budúcnosti môže viesť k omylom a pochybeniu.

Účastníci sa zamýšľali nad tým, či je potrebné prísnejšie vymedzenie **novinárskeho povolania**, pričom na jednej strane poukázali na skutočnosť, že mnohí šíritelia falošných správ sa skrývajú za praktickým názvom „občianska žurnalistika“, hoci zároveň vidia riziko aj v príliš prísnych definíciách a prísnom rozlišovaní. Účastníci tiež poznamenali, že dezinformácie a nenávistné prejavy (napríklad voči skupinám, ako sú Rómovia) niekedy pochádzajú aj z mainstreamových médií, a to v kontexte tvrdej súťaže o čitateľov, ktorá praje metódam bulvárnej tlače. Podpora kvalitnej žurnalistiky sa považuje za najlepší spôsob, ako riešiť tieto trendy.

Jeden účastník tvrdil, že zatiaľ čo predchádzajúci prístup k slobode prejavu bol príliš laxný, ako ilustruje prípad novinára Jána Kuciaka, ktorému nebola poskytnutá žiadna ochrana, keď sa mu pred zavraždením vyhrážali, súčasný prístup je príliš invazívny. Vyšetrovaním obsahu považovaného za **extrémistický** bola poverená národná kriminálna agentúra, čo účastníci považovali za príliš vysokú úroveň najmä preto, že agentúra musí konať v mnohých prípadoch priestupkov alebo prípadoch verbálneho násillia vrátane vtipov.

Niektorí účastníci ocenili pluralitný aspekt postupu voľby riaditeľa **verejnoprávnej televízie a rozhlasu**, keďže na vypočutiach pred výberovou komisiou sa zúčastnilo viacero kandidátov. Iní účastníci však vyjadrili výhrady k tomuto procesu, keďže sa domnievali, že vyplýval z rozhodnutia prevládajúcej politickej väčšiny prostredníctvom hlasovania v parlamente. Ďalšou hrozbou pre nezávislosť verejnoprávneho média je zvyšujúci sa počet krátkodobých zmlúv zamestnancov, čo by mohlo vedeniu umožniť zbaviť sa žurnalistov, ktorí sa dištancujú od oficiálnej internej línie. Celkovo sa pracovné podmienky novinárov v posledných rokoch zhoršili a súkromní novinári, externí novinári či novinári z verejných médií požívajú rôzne úrovne ochrany. Slovenské orgány oznámili, že čoskoro sa ujme funkcie nový riaditeľ verejnoprávneho média, čo bude príležitosťou na riešenie otázok, ako je nadmerný počet krátkodobých zmlúv zamestnancov. Uznali tiež, že nedostatočné financovanie verejnoprávneho vysielania predstavuje problém.

Podľa účastníkov prospela reforma **tlačového zákona** v roku 2019 najmä politikom, a nie novinárom, ktorých návrhy boli do veľkej miery ignorované. Zdrojom obáv boli úpravy, ktoré poskytli politikom rozsiahle právo na odpoveď na akýkoľvek druh obsahu, ktorý údajne obsahuje nepravdivé skutkové tvrdenia. Boli obavy, že toto ustanovenie, ktoré vychádzalo zo snahy bývalého predsedu vlády potlačiť monitorovanie politického života médiami, by mohlo viesť k podobnému zneužívaniu ako v 90. rokoch 20. storočia, keď sa niektorým politikom podarilo odstrániť určité médiá

prostredníctvom súdnych rozhodnutí o žalobách na ochranu osobnosti. Zástupcovia slovenských štátnych orgánov vyjadrili presvedčenie, že súčasná forma práva na odpoveď v skutočnosti nepredstavuje reálne riziko pre médiá, pretože prax ukázala, že neboli zavalené takýmito žiadosťami.

Pokiaľ ide o otázku **rozmanitosti médií**, niektorí účastníci vyjadrili obavy, že Slovensko by mohlo sledovať podobný trend ako susedné krajiny, t. j. tendenciu politikov vlastniť alebo kontrolovať médiá na celoštátnej aj lokálnej úrovni s cieľom zabezpečiť vlastnú propagáciu, obzvlášť v čase okolo volieb. Vonkajší vplyv na médiá sa neobmedzuje len na politický vplyv v pravom zmysle slova a ako príklad boli uvedené organizované zločinecké skupiny, ktoré sa snažia infiltrovať novinárske organizácie. Preukázal sa aj ruský vplyv, ako v prípade pokusu o podplácanie konšpiračného novinára, ktorý predchádzal vojne na Ukrajine. Pokiaľ ide o pluralitu médií, slovenské orgány spomenuli nedávne právne predpisy, ktoré zvýšia transparentnosť vlastníctva a financovania médií.

4. Právo na nediskrimináciu

Bolo objasnené, že opatrenia v oblasti nediskriminácie vychádzajú z **antidiskriminačného zákona** a že Slovenské národné stredisko pre ľudské práva posudzuje jednotlivé prípady na základe právnych predpisov, poskytuje právnu pomoc obetiam a zastupuje ich v súdnych konaniach. Zástupcovia štátnych orgánov uviedli, že Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva bolo nedávno zvýšené financovanie i počet zamestnancov.

Podľa účastníkov **prístup k financovaniu** v prípade organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich v oblastiach, ako je diskriminácia alebo boj proti extrémizmu (napr. spomienky na holokaust), nie je dostatočný, a objasnili, že v ich prípade väčšina financovania pochádza z EÚ alebo od európskych štátov. Slovenské orgány zasa vysvetlili, že organizácie občianskej spoločnosti majú k dispozícii niekoľko systémov financovania, a to aj v oblastiach, ako sú LGBTQI osoby a rodové otázky. K dispozícii sú napríklad osobitné finančné prostriedky na pomoc obetiam trestných činov, ktoré sú obzvlášť relevantné pre organizácie občianskej spoločnosti venujúce sa LGBTQI osobám.

Pokiaľ ide o **práva LGBTQI osôb**, účastníci vyjadrili poľutovanie nad tým, že neexistuje právne uznanie párov rovnakého pohlavia a ich rodín, čo má vplyv na každodenný život, napríklad pokiaľ ide o dedičstvo. Ocenili, že Dúhové PRIDE pochody LGBTQI osôb, na ktoré sa schádzajú tisíce ľudí, sa vo všeobecnosti mohli uskutočniť bez závažných incidentov a s podporou miest Bratislava a Košice. Vyskytli sa však aj prípady agresívnych protidemonštrácií. Účastníci tiež zdôraznili, že v právnom poriadku sa neuznáva zmena pohlavia transrodových osôb bez toho, aby postúpili nútenú sterilizáciu a že v procese tranzície týchto osôb im nie je poskytovaná dostatočná lekárska a psychologická podpora. Objavili sa aj príklady verbálnych útokov politikov na transrodové osoby. Účastníci poukázali na návrh zákona, ktorý bol predložený v parlamente s cieľom zakázať dúhové vlajky na štátnych budovách. Pokiaľ ide o neexistenciu partnerstiev medzi osobami rovnakého pohlavia, slovenské orgány poukázali na možnosť udeliť práva LGBTIQ osobám v širšom kontexte budúcej legislatívy, ktorými sa posilnia práva nezosobašených párov v oblastiach, ako je dedenie alebo prístup k zdravotnej starostlivosti. Poukázali tiež na to, že ministerstvo zdravotníctva pracovalo na možnom uľahčení zmeny pohlavia na preukazoch totožnosti transrodových osôb, ale že v parlamente neexistovala žiadna politická vôľa pokročiť v tejto otázke.

Účastníci ocenili, že príslušné organizácie občianskej spoločnosti mali príležitosť vyjadriť sa k národnému programu rozvoja životných podmienok **osôb so zdravotným postihnutím**, ktorý sa pripravuje. Ocenili aj pozitívny vývoj, ako napríklad skutočnosť, že certifikácia budov teraz zahŕňa kritériá prístupnosti. Poukázali však na niekoľko dlhodobých výziev, ako je skutočnosť, že sociálne zariadenia pre osoby so zdravotným postihnutím nie sú regulované zákonom, čo nepomáha pri vyšetrovaní v prípade porušenia ľudských práv. Osoby so zdravotným postihnutím sú v oblasti zamestnania akceptované len čiastočne a stále nie je dostatočne rozšírený bezbariérový prístup do budov.

Účastníci poukázali aj na otázku participácie na verejnom živote a ocenili, že ľudia so zdravotným postihnutím majú teraz možnosť mať vo volebnej miestnosti osobného asistenta. Vyjadrili však poľutovanie nad tým, že hlasovanie poštou sa nevyužíva ako riešenie na uľahčenie výkonu ich volebného práva.

Účastníci vysvetlili, že ústava krajiny poskytuje celkovú ochranu osobám bez **náboženského vyznania**, ktoré predstavujú až tretinu obyvateľstva krajiny. Vyjadrili však poľutovanie nad tým, že neexistujú žiadne osobitné zákony poskytujúce lepšie financovanie a prístup k verejnoprávnym médiám, pokiaľ ide o organizácie s humanistickým duchovným svetonázorom. Domnievali sa, že je príliš veľká nevyváženosť medzi zaobchádzaním s registrovanými cirkvami, ktoré podľa zákona dostávajú stovky miliónov EUR z verejných finančných prostriedkov, a organizáciami občianskej spoločnosti pracujúcimi na nenáboženskom humanistickom základe, ktoré sa väčšinou musia samofinancovať. Zdôraznili tiež silný vplyv cirkvi na politický a spoločenský život a na učebné plány. V súvislosti s týmto posledným bodom slovenské orgány objasnili, že žiaci mali možnosť vybrať si medzi náboženskou výchovou a humanistickou etikou výchovou na začiatku každého školského roka.

Účastníci ocenili, že sa počas predchádzajúcej vlády dosiahol určitý pokrok, pokiaľ ide o otázky **rodovej rovnosti**, a uviedli príklad zavedenia rodičovskej dovolenky pre mužov. Vyjadrili však poľutovanie nad tým, že súčasné ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny odstránilo zo svojej agendy systém rodovej rovnosti a že spolupráca v rodových otázkach je veľmi zložitá. Účastníci napríklad uviedli, že ministerstvo neuvažuje o rodovom audite verejnej služby pod vedením organizácií občianskej spoločnosti. Takisto vysvetlili, že prístup k predškolskému vzdelávaniu je mimoriadne ťažký z dôvodu obmedzeného počtu miest a vysokých nákladov na súkromné predškolské vzdelávanie, ktoré kladie na plecia ženám záťaž spojenú so starostlivosťou o rodinu. Slovenské orgány objasnili, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny poskytuje finančné prostriedky na rodové otázky a že boli zavedené akčné plány týkajúce sa rovnosti medzi ženami a mužmi a odstránenia rodovo motivovaného násillia. Pripravuje sa akčný plán pre zamestnanosť žien, ktorý by zvýšil možnosti starostlivosti o deti a vzdelávacie príležitosti v oblastiach, ako je umožnenie ženám získať zručnosti prispôsobené súčasnému trhu práce.

Účastníci vyjadrili názor, že diskriminácia **Rómov** je hlboko zakorenená v sociálno-ekonomickej marginalizácii. Na riešenie tejto situácie sa vyvinulo legislatívne úsilie, ale segregácia rómskych žiakov je napríklad stále drsná realita – rómske deti sú bežne umiestňované do osobitných škôl spolu s deťmi s mentálnym postihnutím. Zástupcovia občianskej spoločnosti uviedli, že vláda sa len nedávno oficiálne ospravedlnila za nezákonnú sterilizáciu rómskych žien počas komunistického režimu a že sa zavádza systém odškodnení, čo slovenské orgány potvrdili. Zástupcovia ústredných

orgánov štátnej správy takisto vysvetlili, že pripravovaná legislatíva o predškolskom vzdelávaní by mala byť dôležitým spôsobom riešenia uvedenej školskej segregácie.

Účastníci vysvetlili, že verejnosť vníma **žiadateľov o azyl** z Ukrajiny pozitívne, čo však nezabránilo prípadom diskriminácie na hraniciach, najmä voči Rómom a transrodovým žiadateľom o azyl, ktorým bol údajne zamietnutý prístup k doprave a ubytovaniu. Transrodové osoby mali problémy s prekročením hranice z dôvodu pohlavia uvedeného v ich pase. V porovnaní so všeobecnou otvorenosťou voči ukrajinským žiadateľom o azyl narážali prichodiaci z krajín mimo EÚ v rokoch 2015 – 2016 na negatívny naratív vrátane islamofóbie. Zástupcovia občianskej spoločnosti takisto uviedli, že štátne orgány sa v tom čase tiež snažili vybrať spomedzi žiadateľov o azyl na prijatie len kresťanov.

5. Právny štát

Účastníci uznali, že inštitucionálny **rámec právneho štátu** je pevne zavedený, pričom poukázali na politickú kultúru, ktorá sa prikláňa k uprednostňovaniu priamych a vertikálnych spôsobov rozhodovania. Domnievali sa, že účasť občianskej spoločnosti vrátane sociálnych partnerov považujú štátne orgány za nevyhnutné zlo, a nie za skutočnú pridanú hodnotu pre tvorbu právnych predpisov. Účastníci sa tiež domnievali, že štátne orgány neprejavujú príliš veľký záujem o mechanizmus právneho štátu pod vedením Európskej komisie a že neprijímajú proaktívne opatrenia založené na každoročnom podávaní správ. Ocenili preto, že správa Európskej komisie o právnom štáte bude tento rok obsahovať odporúčania pre jednotlivé krajiny a dúfajú, že to pomôže občianskej spoločnosti v jej úlohe verejného strážcu.

Účastníci ocenili prácu inštitúcie **verejného ochrancu práv**. Vyjadrili však poľutovanie nad nedostatkom politickej vôle zabezpečiť čo najskoršie obsadenie voľného miesta. Táto inštitúcia bola tiež predmetom otvorene kritických verbálnych útokov zo strany niektorých politikov. Hoci bol nedávno zriadený Úrad komisára pre deti, zaznela pripomienka, že vedúce funkcie iných regulačných orgánov, ako je napríklad orgán na ochranu údajov, zostali niekoľko mesiacov voľné. Účastníci podporili postupy vymenovania založené skôr na odborných znalostiach než na politickej príslušnosti a odporučili zabezpečiť, aby boli výberové konania do vedúcich funkcií verejných regulačných orgánov transparentnejšie, a to prostredníctvom verejných vypočutí za účasti osobitného výboru, ktorý bude otvorený účasti organizácií občianskej spoločnosti, ako to bolo v prípade Úradu pre verejné obstarávanie.

Jeden účastník zdôraznil pokrok, ktorý štátne orgány dosiahli v oblasti potlačania **korupcie**, pričom sa zvýšil počet prípadov postúpených na súd vrátane prípadov týkajúcich sa vysokopostavených úradníkov, čo bolo významným pozitívnym vývojom. Tento účastník vyjadril tiež presvedčenie, že sa celková situácia v súdnictve prestala zhoršovať, hoci významné výzvy pretrvávajú.

Podľa účastníkov je hlavným problémom ovplyvňujúcim právny štát na Slovensku **dĺžka súdnych konaní**. Väčšina sťažností podaných proti Slovensku na Európskom súde pre ľudské práva sa týka prietahov v súdnych konaniach. Jeden účastník poznamenal, že porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície stavia Slovensko na čelo, pokiaľ ide o mieru vybavenia vecí (čo znamená, že súdnemu systému sa podarilo uzavrieť viac prípadov ako ich bolo otvorených), ale že to je v rozpore so všeobecným pocitom trvalého počtu nevybavených vecí v súdnictve. Nedostatočné personálne

obsadenie a nedostatok mechanizmov vnútornej kontroly boli prezentované ako hlavné dôvody tejto situácie.

Účastníci sa domnievali, že **odborná príprava orgánov presadzovania práva**, najmä polície a súdnictva, by sa mala zlepšiť, pokiaľ ide o ľudské práva a diskrimináciu. Zaznel názor, že najmä sudcovia v praxi nedostatočne chápu, čo je diskriminácia. To bráni identifikácii a vyriešeniu vecí v tejto oblasti, napríklad prípadov týkajúcich sa žien. Podľa účastníkov je počet prípadov diskriminácie, ktorými sa zaoberajú súdy, minimálny. Účastníci tiež vyzvali, aby v sektore vzdelávania absolvovali učitelia viac odbornej prípravy v oblasti ľudských práv. Slovenské orgány vysvetlili, že v súdnictve je k dispozícii odborná príprava v oblastiach, ako sú práva obetí, najmä s cieľom zabrániť sekundárnej viktimizácii, a rodinné právo aj vrátane násillia v rodine.

Účastníci vyjadrili poľutovanie nad tým, že tvorba právnych predpisov počas pandémie ochorenia COVID-19 sa vyznačovala nepredvídateľnými, protichodnými a netransparentnými pravidlami. Jeden účastník uviedol, že len polovica zákonov prijatých v **skrátenom legislatívnom konaní** v skutočnosti súvisela s pandemiou. Táto téma bola nastolená aj na zasadnutí venovanom právam sociálnych partnerov, na ktorom jeden účastník vysvetlil, že táto prax pretrváva a zdá sa, že sa stala normou, a nie výnimkou. Výsledkom toho je, že dochádza k obchádzaniu konzultácií s občianskou spoločnosťou vrátane sociálnych partnerov. Ďalší účastník sa domnieval, že takýto vývoj je jednou z hlavných výziev v oblasti právneho štátu v krajine, a vyzval, aby sa toto skrátene legislatívne konanie používalo striktne iba pri splnení podmienok, ktoré boli pôvodne stanovené na jeho použitie, t. j. mimoriadne okolnosti, ohrozenie základných ľudských práv a slobôd a vážne hospodárske situácie.

Účastníci ocenili, že bol nedávno zriadený nezávislý Úrad na ochranu **oznamovateľov**, ale poukázali aj na nedostatočnú osvetu a povzbudzovanie, aby sa táto možnosť využívala, najmä vo verejných inštitúciách. Slovenské orgány zdôraznili, že vnútroštátne právne predpisy o oznamovateľoch predchádzali smernici EÚ, čo vysvetľuje, prečo v nich stále existujú určité menšie medzery, ktoré sa čoskoro odstránia prostredníctvom právnych predpisov, ktorými sa úplne implementuje smernica.

Európsky hospodársky a sociálny výbor

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Vydavateľ: Oddelenie pre návštevy a publikácie
EESC-2022-78-SK

www.eesc.europa.eu

© Európska únia, 2022

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Reprodukcia týchto fotografií / obrázkov je povolená len s výslovným súhlasom vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

Print
QE-03-22-218-SK-C
ISBN 978-92-830-5809-0
doi:10.2864/299134

Online
QE-03-22-218-SK-N
ISBN 978-92-830-5807-6
doi:10.2864/483162

SK